

V KṚṢṆŮŮV zpravodaj

Časopis pro přátele a oddané Kṛšny duben - květen 1993

Śrī Brahma-saṁhitā

*cintāmaṇi-prakara-sadmasu kalpa-vṛkṣa-
lakṣāvṛteṣu surabhīr abhipālayantam
lakṣmī-sahasra-śata-sambhrama-sevyamānaṁ
govindam ādi-puruṣaṁ tam ahaṁ bhajāmi*

Uctívám Góvindu, prvotního Pána a stvořitele, který pase krávy plnicí všechny touhy v zemi postavené z duchovních kamenů čintāmaṇi, je obklopen milióny stromů přání a s velkou úctou a vřelostí je neustále obsluhován stovkami tisíc lakšmí či gopí.

Předpověď pro věk pokrytectví

Přednáška Jeho Božské Milosti A.Č. Bhaktivédanty Swamiho Prabhupády
v Los Angeles v létě roku 1974 ze Śrímád Bhágavatamu.

*tataś cānu-dinam dharmah
satyam śaucam kṣamā dayā
kālena balinā rājan
nāikṣyaty āyur balam smṛtiḥ*

„Můj milý králi, s každým dnem bude pod vlivem mocného času ubývat zbožnost, pravdomluvnost, čistota, schopnost odpouštět, soucit, délka života, tělesná síla a paměť.“ (Śrímád Bhágavatam 12.2.1)

Takto popisuje Kalijugu (současný věk hádky a pokrytectví) dvanáctý zpěv Śrímád Bhágavatamu, který byl sepsán před pěti tisíci léty, když právě začínala Kalijuga. Jsou zde popsány věci, ke kterým v budoucnu dojde. Proto přijímáme Śrímád Bhágavatam jako zjevené písmo, *śāstru*. Autor takového písma (*śāstra-kāra*) musí být osvobozený člověk, aby byl schopen popsat minulost, současnost a budoucnost.

Ve Śrímád Bhágavatamu najdeme mnoho předpovědí. Zmiňuje se o Buddhovi a Śrī Kalkim, který se zjeví na konci Kalijugy. Je zde také popsáno zjevení Śrī Caitanji, ačkoliv Śrímád Bhágavatam byl napsán před pěti tisíci léty. Autor byl *tri-kāla-jña*, znal minulost, současnost i budoucnost.

V tomto verši popisuje Śukadéva Gósvámí hlavní příznaky tohoto věku. Říká, že s postupem doby (*tataś cānudinam*) téměř zcela vymizí následujících osm vlastností: *dharmā*, náboženské zásady; *satyam*, pravdomluvnost; *śaucam*, čistota; *kṣamā*, schopnost odpouštět; *dayā*, soucit; *āyur*, délka života; *balam*, tělesná síla a *smṛti*, paměť.

Kromě Kalijugy však existují ještě další jogy. V Satjajuge, která trvala 1 800 000 let, žili lidé sto tisíc let. Další věk, Trétajuga, trval 1 200 000 let a lidé se dožívali desítky tisíc let. Jinými slovy, délka života se zkrátila na desetinu. V dalším věku, Dvāparajuge, byl život opět desetkrát kratší — lidé žili jen tisíc let — a Dvāparajuga trvala 800 000 let. A nakonec v posledním věku, Kalijuge, se dožíváme nanejvýš sta let. Většinou se takového věku ani nedožijeme, ale sto let je hranice. Vidíme, že ze sta let se průměrná délka života snížila na sedmdesát let. A bude

se postupně dále snižovat, až nastane doba, kdy dvaceti či třicetiletí lidé budou považováni za starce.

Dalším příznakem Kalijugy, který předpovídá Śrímád Bhágavatam, je ztráta paměti (*smṛti*). Všichni víme, že lidé v současné době nemají příliš dobrou paměť, snadno zapominají. Mohou něco slyšet denně, ale přesto to zapomenou. Stejně tak ubývá tělesné síly (*balam*). O tom se můžete snadno přesvědčit, neboť víte, že vaši otcové či dědové byli ve skutečnosti fyzicky silnější než vy. Ve Śrímád Bhágavatamu je to všechno předpovězeno — bude ubývat tělesné síly, lidé budou mít krátkou paměť a délka života se bude zkracovat.

Dalším příznakem Kalijugy je pokles víry. Náboženství prakticky v současné době neexistuje, skoro úplně zaniklo. Nikdo se o náboženství nezajímá. Chrámy a kostely se zavírají. Budova, ve které nyní sedíme, byla také kdysi kostel, ale prodali ji, protože sem nikdo nechodil. Stejně tak jsme zakoupili velký kostel v Austrálii, a v Londýně jsem také viděl stovky prázdných kostelů, nikdo je nenavštěvuje. A nejenom kostely, i v Indii se kromě několika významných chrámů všechny menší chrámy zavírají. Teď v nich bydlí psi. To znamená, že *dharmā*, náboženství upadá.

Pravdomluvnost, čistota a schopnost odpouštět rovněž ubývá. Dříve, když se někdo dopustil chyby, druhá strana mu prominula. Ardžunu například sužovali jeho nepřátelé, ale přesto na Kuruovském bitevním poli prohlásil: „Křšno, dovol mi odejít. Nechci je zabít.“ Tomu se říká schopnost odpouštět. Ale nyní se lidé klidně zabíjejí i pro sebemenší urážku. Rovněž neexistuje soucit (*dayā*). I když před vámi někoho právě vraždí, nebudete chtít zasáhnout. Taková je skutečnost. Takže zbožnost, pravdomluvnost, čistota, schopnost odpouštět, soucit, délka života, tělesná síla a paměť neustále ubývají, až zaniknou a zmizí. Z toho můžeme poznat, jak pokračuje Kalijuga.

Dalším příznakem Kalijugy je *vittam eva kalau nām janmācāra-guṇodayaḥ*: „V Kali-

juze se budou vlastnosti člověka a jeho společenské postavení hodnotit podle jeho majetku.“ (Śrímád Bhágavatam 12.2.2) Dříve odpovídalo postavení člověka úrovni jeho duchovního chápání. Například bráhmánovi byla prokazována úcta, protože znal *brahma*, byl si vědom Nejvyšší Duše. Ale v Kalijuge ve skutečnosti bráhmáni neexistují, protože lidé přijímají bráhmánské postavení pouze na základě zrození (*janma*). Dříve toto rodné právo také existovalo, ale rozhodující bylo chování. Kdo se narodil v bráhmánské rodině nebo v rodině kšatriji (vladaře či válečníka), musel se chovat jako bráhma nebo kšatrija. A povinností krále bylo dohlížet, aby se nikdo neprohlašoval za někoho jiného, než kým skutečně byl. Jinými slovy, úcta byla prokazována podle morálního a kulturního vzdělání. Ale nyní — *vittam eva kalau nām*: ať se ti podaří získat peníze jakýmkoliv způsobem, vše ti je dostupné. Můžeš patřit mezi nejhorší lidi, ale když získáš nějakým způsobem peníze, budeš uctíván. Nezáleží na tom, zda jsi vzdělaný či dobrých mravů. To je Kalijuga.

Dalším příznakem Kalijugy je *dharmā-nyāya-vyavasthāyām kāraṇam balam eva hi*: „Náboženské zásady a spravedlnost budou prosazeny na základě moci.“ (Śrímád Bhágavatam 12.2.2) Máš-li nějaký vliv, pak všechno bude rozhodnuto v tvůj prospěch. Můžeš být největším neznabožem, ale když se ti podaří podplatit kněze, potvrdí, že jsi zbožný. Takže o charakteru člověka rozhodnou peníze a ne jeho skutečné vlastnosti. Dále se říká: *dām-patyē 'bhirucir hetur māyaiva vyāvahārike*: „Manželství se bude uzavírat na základě dočasného zalíbení, a kdo bude chtít být úspěšný obchodník, bude muset podvádět.“ (Śrímád Bhágavatam 12.2.3) Vztah mezi mužem a ženou bude záviset na abhíruci, jejich vzájemném zalíbení. Když se dívka líbí hoch a chlapci dívka, pak se dohodnou: „Nyní se můžeme vzít.“ Nikdo však nezná jejich budoucnost. Pak jsou všichni tak nešťastní, když šest měsíců po svatbě následuje rozvod, jen kvůli tomu, že se brali na základě povrchní záliby a ne hlubokého porozumění.

Dříve, aspoň v Indii za mých časů, se manželství neuzavíralo proto, že se chlapec s dívkou měli rádi. Ne. O svatbě rozhodli rodiče. Já jsem se ženil jako student a vůbec jsem neznal svou nastávající; všechno zařídili moji rodiče. Dalším příkladem je dr. Radžendra Prasád, první indický prezident. Ve svém životopise napsal, že se oženil v osmi letech. Také můj tchán se oženil v jedenácti a tchyni bylo tehdy sedm let. Avšak je důležité vědět, že tato manželství byla uzavřena jen po astrologických výpočtech minulosti, současnosti a budoucnosti, když bylo jasné, že pár bude spolu žít šťastně. Když byl sňatek takto posvěcen, žena i muž žili spokojeně a věnovali se duchovnímu životu. Navzájem si pomáhali

v duchovním pokroku a na konci života se vrátili domů, zpátky k Bohu. Tak by to mělo být a ne že se dospělá dívka a dospělý mladík náhodou potkají a najdou-li v sobě zalíbení, vezmou se, a když to nefunguje, tak se rozejdou. Takové manželství je nesvědomitě. O manželství v Kalijuge se ostatně říká, že bude uzavřeno pouze na základě vzájemného zalíbení (*dām-patyē 'bhirucih*). Zalíbení v jednom okamžiku a nenávist v druhém. Taková je skutečnost a takové manželství nemá cenu.

Dalším příznakem této doby je *strīve puṁstve ca hi ratir vipratve sūtram eva hi*: „Muž a žena spolu zůstanou tak dlouho, dokud se budou sexuálně přitahovat a bráhmáni se poznají jen podle posvátné šňůry.“ (Śrímád Bhágavatam 12.2.3.) Znakem bráhmánů je posvátná šňůra a lidé si nyní myslí: „Teď mám posvátnou šňůru a stal jsem se bráhmánem. Sice se chovám jako čandála (pojídač psů), ale to nevadí.“ To je běžným jevem. Takový člověk si neuvědomuje, že má jako bráhma určité povinnosti. Myslí si, že se stal bráhmánem jen proto, že dostal posvátnou šňůru za pár korun. A *stīve puṁstve ca hi ratih* — manželé zůstanou spolu, protože se jeden druhému líbí, ale jakmile mezi nimi dojde k nějakým problémům v pohlavním soužití, jejich vzájemná náklonnost uhasne.

Dalším symptomem Kalijugy je *avrtyā nyāya-daurbalyam pāṇḍitye cāpalam vacah*: „Chudí lidé se nedovolají spravedlnosti a kdo dokáže vychytrale používat slova, bude pokládán za učence.“ (Śrímád Bhágavatam 12.2.4) Když nemáš peníze, nemůžeš u soudu čekat spravedlnost. To je Kalijuga. I u nejvyššího soudu dnes soudci přijímají úplatky, aby rozhodli ve tvůj prospěch. Když nemáš peníze, nechod' k soudu. *Pāṇḍitye cāpalam vacah*: Jestliže někdo umí mluvit učeně, bez ohledu na to, co říká a jestli tomu někdo rozumí, pak je pandit. Je vzdělaný učenec. (*Prabhupāda napodobuje nesrozumitelnou řeč*): „Aban gulaklena bugavad tugalad kulela gundulas...“ Když takto budete mluvit, nikdo vám nebude rozumět. (*Směje se*.) A přesto lidé říkají: „Jen se podívejte, jak je učený.“ (*Směje se*) To už se skutečně děje. Spousta podvodníků píše různé knihy, ale když se zeptáte jednoho z nich, aby něco vysvětlil, řekne: „Oh, to se nedá vysvětlit.“ Taková je skutečnost.

Dále Śrímád Bhágavatam (12.2.5) uvádí:

*anādhyaivāsādhutve
sādhutve dambha eva tu
svikāra eva codvāhe
snānam eva prasādhānam*

„Chudoba bude považována za hanbu a pokrytci, kteří se dovedou předvádět, budou považováni za uctyhodné. Manželství se bude uzavírat na základě náladové dohody a pouhá koupel bude pokládána za řádnou očistu těla.“

Nejdříve *anādhyatā*: Jsi-li chudý, pak by ses měl stydět. Lidé si budou myslet, že člověk není hodný úcty, když neví, jak vydělávat peníze. A *svikāra eva codvāhe*: Manželství se bude uzavírat na základě dohody. To nyní můžete vidět nejen ve vaší zemi, ale i v Indii. Stát určí úředníka a chlapec a dívka, kteří se chtějí vzít, k němu jednoduše zajdou a nechají se oddat. Nanejvýš musí zaplatit nějaký poplatek. „Ano, souhlasíme, že se chceme vzít,“ řeknou mu, a on potvrdí, že jsou manželé. Dříve rodiče vybrali nevěstu po domluvě s astrologem, který viděl do budoucnosti. Dnes pro svatbu stačí *svikāra*, dohoda.

Dále *dūre vāry-ayanam tīrtham lāvanyam keśa-dhāraṇam*: „Výlet k nějaké vzdálené řece bude považován za poutní cestu a lidé si o sobě budou myslet, že jsou krásní, budou-li mít dlouhé vlasy.“ (Śrīmad Bhāgavatam 12.2.6) Jen se podívejte, jak dokonale předpovídá Śrīmad Bhāgavatam budoucnost! „V Kālijuze si muži nechají narůst dlouhé vlasy a budou si myslet, že jsou velice krásní.“ Ve své zemi to znáte velmi dobře. Kdo mohl předvídat, že si lidé vůbec nechají narůst dlouhé vlasy? Přesto se v Bhāgavatam říká *keśa-dhāraṇam*. *Keśa* znamená „dlouhé vlasy“ a *dhāraṇam* znamená „udržovat.“ Dalším příznakem je *dūre vāry-ayanam tīrtham*: Lidé si budou myslet, že poutní místo musí být hodně daleko. Ganga například protéká Kalkatou, ale nikdo se v ní nekoupe; všichni radši cestují do Hardwaru, kde teče stejná Ganga. Ganga teče z Hardwaru do Bengálského zálivu, ale lidé spíše podstoupí mnoho strastí, aby se dostali do Hardwaru a vykoupali se tam, protože je to tīrtha, poutní místo. Každé náboženství má svou tīrthu. Muslimové mají Mekku a Medinu, křesťané Golgotu. Podobně si hindové také myslí, že musí cestovat hodně daleko, aby navštívili tīrthu. Ale tīrtha je ve skutečnosti místo, kde se nacházejí svatí lidé (*tīrthi-kurvanti tīrthāni*). To je tīrtha. Ne že cestujeme tisíce kilometrů, ponoříme se do vody a opět se vrátíme.

Další symptomy jsou:

*udaram-bharatā svārthah
satyatve dhārṣṭyam eva hi
dākṣyaṁ kuṭumba-bharanam
yaśo-'rthe dharma-sevaṅgam*

„Smyslem života bude naplnit si žaludek a ten, kdo je smělý, bude mít pravdu. Člověk, který dokáže uživit rodinu, bude uznávaný a měřítkem zbožnosti budou hmotné statky.“ (Śrīmad Bhāgavatam 12.2.6) Jinými slovy: Když se někomu podaří se dosyta najíst, pak si bude myslet, že jsou všechny jeho zájmy uspokojeny. Lidé budou mít velký hlad, nebudou mít co jíst, a proto, když se dosyta jednou najedí, budou to považovat za splnění všech svých tužeb. Dalším symptomem je *satyatve dhārṣṭyam eva hi*: Každý, kdo se

vyzná ve slovním kejklířství, bude brán vážně. Dalším znakem je *dākṣyaṁ kuṭumba-bharanam*: Pouze zkušený člověk dokáže uživit svou rodinu — ženu a děti. Jinými slovy zabezpečení rodiny bude velice obtížné. Ve skutečnosti je to obtížné již nyní. Živit ženu a dvě děti se stalo velkou zátěží. Proto se nikdo nechce ženit.

Další verš popisuje, co se stane, když jed Kalijugu otráví všechny lidi.

*evam prajābhir duṣṭābhir
ākīrṇe kṣiti-maṇḍale
brahma-vit-kṣatra-śūdrāṇām
yo balī bhavitā nṛpaḥ*

„Nebude záležet na tom, zdali je člověk bráhmaṇ, kṣatrija, vaišja nebo śūdra či čandála. Jestliže získá dostatek hlasů, dostane se na místo prezidenta či krále.“ Dříve bylo zvykem, že pouze kṣatrija, a ne bráhmaṇ, vaišja nebo śūdra, mohl sedět na královském trůnu. Ale nyní v Kālijuze nic takového neexistuje. Nyní máme demokracii. Každý, komu se po dobrém či po zlém podaří získat vaše hlasy, může zaujmout vedoucí funkci. Může to být prvotřídní darebák, ale bude mu uděleno nejvyšší prezidentské místo. Bhāgavatam popisuje tyto vůdce v dalším verši:

*prajā hi lubdhai rājanyair
nirghṛṇair dasyu-dharmabhiḥ
ācchinna-dāra-draviṇā
yāsyanti giri-kānanam*

„Obyvatelé budou tak utlačováni nemilosrdnými lumpy, kteří se budou vydávat za vladaře, že opouští své domovy a uprchnou do lesů a hor.“ (Śrīmad Bhāgavatam 12.2.8) Lidé, kteří se dostanou na vedoucí místa volbami, jsou většinou *lubdhai rājanyair*, neboli ziskuchtiví vládcí. *Nirghṛṇair dasyu*: Jejich zájmem je okrádat veřejnost. Každý rok vidíme, že vláda vyžaduje vyšší daně a všechny peníze, které obdrží, si mezi sebou rozdělí, zatímco životní podmínky obyvatelstva zůstávají stejné. Každá vláda to dělá. Postupně lidé budou pocítovat takový nátlak, že zanechají rodinného života a odejdou do lesa. To jsme již také zažili.

Takže *kaler doṣa-nidhe rājan*: Tento věk je oceánem plným chyb. Kdyby jste se ocitli v Tichém oceánu, nevěděli byste, jak se zachránit. I kdybyste byli výbornými plavci, nedokázali byste oceán přeplavat. Bhāgavatam tedy říká, že Kalijuga je jako oceán plný chyb. Tato doba je zamořena tolika odchylkami, že celá situace se zdá být beznadějná. Ale jeden lék existuje: *kīrtanād eva kṛṣṇasya mukta-saṅgaḥ param vrajet*. Śrīmad Bhāgavatam vysvětluje, že zpíváním jmen Kṛṣṇy — *Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare; Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare* — se vysvobodíte od vlivu Kalijugu.

Děkuji vám za pozornost.

Náboženská válka ve městě Ajódhjá

Konflikt v duchu Rámačandry?

Ajódhjá je město v severní Indii, v němž již po desetiletí kypí konflikt mezi hindy a muslimy, který v poslední době propukl v hrubé násilí. Pravicoví radikální hindové zaútočili na Babriho mešitu, která byla postavena na svatém místě hindů, kde se před mnoha tisíci lety zjevil Śrī Rámačandra, důležitá inkarnace Kṛṣṇy.

Položil si již někdo vážně otázku od vypuknutí konfliktu v Ajódhje, zda je tento násilný spor vůbec v duchu osobnosti, o kterou v něm údajně jde? Odpovídají rozepře, boje a početní mrtví v tomto severoindickém městě, ve kterém se v předešlém věku zjevil Śrī Rámačandra, inkarnace Nejvyšší Osobnosti Božství, skutečně přání Boha? Jedná se opravdu o „svatou povinnost“, když hindové strhli Babriho mešitu pouze proto, že jsou přesvědčeni, že stojí na stejném pozemku, který považují za přesné místo zjevení „jejich“ Boha?

Nedochází k těmto konfliktům především proto, že určití mocipáni vytváří prostřednictvím vyprovokovaných lidských mas cílené politické násilí? Co když Śrī Rámačandroví vůbec nevadí, že na Jeho rodném místě stojí chrám Alláha? Co když Alláh je jméno stejného Boha pouze v jiném jazyce? (Francouzi říkají Slunci *soleil*, Angličané *sun* a Indové *súrja* — znamená to snad, že mluví o různých Sluncích?)

Není snad jen jeden Bůh, který se podle Svého přání zjevuje odlišně v různých kulturách a různým lidem?

Védská písma popisují, že Nejvyšší Pán inkarnoval na žádost polobohů v poslední Trétauze jako Rámačandra, syn krále Daśarathy, protože Země strádala pod nadvládou bezbožných démonů. Śrī Rámačandra sestoupil do hmotného světa, aby utlačovaným lidem znovu přinesl ztracenou *dharma* (vědomí Boha).

Epos Rámájana a ostatní zjevená písma potvrzují, že Ajódhjá je místo, které si Śrī Rámačandra vybral ke Svému zjevení. Jak se zdá, bylo přesné místo narození opravdu na tomto pozemku, kde v 16. století muslimové zničili chrám Rámy a postavili Babriho mešitu. Je známo, že pod nadvládou mogula Aurangzeba, který byl největším nevráživcem vůči hindům v celé indické historii, bylo zničeno mnoho chrámů a zcela určitě patřil doba jeho vlády k nejtemnějším kapitolám v historii tohoto subkontinentu.

Jak dalece byli tehdejší hindové nevinni? Zcela zjevně byli jak duchovně, tak i hmotně oslabeni, což také bylo důsledkem rozdrobenosti země na mnoho malých knížectví, která se mezi sebou přela o moc. Hlavním zájmem knížat byl jejich vlastní hmotný blahobyt a nezávislost. Pro své poddané dělali jen velice málo, třebaže védská písma staví do popředí péči o poddané jako hlavní povinnost a zodpovědnost vládců. Proto islámští dobyvatelé lehce porazili takto oslabená knížectví.

V této souvislosti uvádí Vědy trefný příklad: Jeden proutek lze lehce zlomit, ale celý svazek prutů se zlomí jen velice těžko. Čím více se tedy země rozdrobí na nejednotná království a státy, tím méně je odolná proti útokům z venku.

Pouze několik málo knížectví odolávalo dobývání Aurangzeba. Králové z Rádžastánu příkladně následovali pokyny Véd a proto nepodlehli úpadku jako ostatní. V 16. a 17. století byl Rádžastán místem, kde si hindové mohli být jisti před muslimy.

Proč je stále tak těžké se učit z historie? Proč lidé musí znovu a znovu dělat stejné chyby? Je opravdu nemožné mřumilovné sousedství mešity a chrámu? V Mathuře, místě zjevení Śrī Kṛṣṇy, to není problémem. Také zde zničil Aurangzeb chrám Kṛṣṇy a na jeho místě vystavil mešitu. A nyní stojí harmonicky vedle sebe mešita a mezi tím nově postavený chrám na počest Kṛṣṇy. Muslimové stejně jako hindové navštěvují v zájemném míru své svatyně.

Protože: Nejsou snad muslimové oddaní stejnému Bohu? Může si snad nějaké náboženství přivlastňovat Boha, jako by byl hind nebo muslim? Přirozeně Bůh není ani hind, ani muslim, ani křesťan, ale dobrodinný a milující otec všech Svých stvoření, ať již jsou hindové, muslimové, křesťané či příslušníci jakéhokoliv jiného náboženství.

Když po bojích mezi hindy a muslimy ležely všude na ulicích města Ajódhjá mrtvoly, někdo trefně poznamenal: „Nyní, když jsou všichni mrtví, leží vedle sebe v míru a nikdo už ani neví, kdo byl hind a kdo muslim. Předtím to bylo tak důležité, že se kvůli tomu vzájemně zabíjeli, ale nyní mezi nimi není žádný rozdíl.“

I když se Śrī Rámačandra zjevil ve městě Ajódhjá, existuje nespočetně mnoho jiných míst, která jsou slavná Jeho neobvyklými činnostmi a na kterých by se proto mohl postavit chrám. Všude tam, kde jsou opěvována svatá jména Pána, kde se lidé scházejí, aby se modlili o Jeho milost, může být postaven chrám, mešita či pouze malý oltář. Koho by to rušilo?

A stojí-li ve stavbě chrámu Páně nepřekonatelné překážky, není kvůli tomu nutné vyvolat hned náboženskou válku. Boží všemohoucnost není přece omezena pouze na svatostánky.

V době, která je poznamenána bezbožností, je naléhavě nutné porozumění mezi příslušníky všech náboženství. Pouze spojenými silami můžeme bojovat proti úpadku náboženského vědomí.

Tento boj však nebude veden žádnými zbraněmi, ale božskými vlastnostmi, jako je milosrdenství, láska a skutečné poznání všedobrého Nejvyššího Pána, které je dostupné ve zjevených písmech všech světových náboženství.

ZAJÍMAVOSTI

Food for Life od Góvindy

Ve vegetariánském klubu U Góvindy v Praze 8 na Palmovce můžete každý všední den od 12.00 do 18.00 ochutnat Kršnovu prasádam. Oddaní od Góvindy vaří i pro bezdomovce, kterým rozdávají skoro každý večer kolem stovky porcí prasádam na Hlavním nádraží.

Farmářský přírůstek

Surabhi, nová kravka jerseyka přivedla na svět 25. února 1993 telátko, kravičku Rása-lilu, která nyní vesele skotačí na Kršnově Dvoře.

Česká Padajátra

Jak jsme se zmínili v minulém čísle Kršnova zpravodaje, budeme pořádat v červenci Padajátru v České republice. Zpívající oddaní půjdou s dvěma volskými povozy po menších cestách z Brna do Prahy. Po cestě budou rozdávat knihy Šríly Prabhupády a prasádam. Po 10-20 km denní túře se bude konat veřejný program.

Pravděpodobně vyjdeme 1. července z Brna přes Kuřim, Tišnov, Bystřici nad Perštejnem, Nové Město na Moravě, Žďár nad Sázavou, Přibyslav, Havlíčkův Brod, Světlou nad Sázavou, Ledec nad Sázavou, Zruč nad Sázavou, Kácov, Vlašim, Bencšov u Prahy a Slapy do Prahy. Potom se budeme vracet zpět na Kršnúv Dvůr, kde 11. srpna oslavíme Džanmáštamí, den zjevení Šrí Kršny.

Všichni, kdo se chtějí přidat k průvodu či pomoci, jsou vřele zváni. Zvláště přátele a oddané Kršny z měst, přes která povede trasa, bychom chtěli poprosit o pomoc. Vaše dopisy, nabídky, rady, finanční příspěvky či dotazy ohledně Padajátry adresujte na Kršnúv Dvůr, 257 28 Chotýšany s poznámkou „Padajátra“.

Šrí Čaitanja tančí v Praze

V pražském centru Na Blanšeku 740/24 se zjevili Šrí Šrí Nitái Navadvípa Čandra, překrásná Božstva Pána Čaitanji Maháprabhua a Pána Nitjánandy z malovaného nimbového dřeva. Slavnostní instalace Božstev se konala 30. ledna 1993. Nyní při pravidelných tradičních chrámových obřadech žehnají Šrí Čaitanja a Nitjánanda všem přítomným oddaným a hostům Svou milostí. (Pravidelné programy s přednáškou ráno od 7.15, večer od 19.00, v neděli od 14.00.)

Michael Jackson dostal Bhagavadgítu

Oddaní darovali Michaelu Jacksonovi při jeho vystoupení v Berlíně knihy Šríly Prabhupády a velký obraz Rádhy a Kršny. Protože Michael byl obklopen asi 20 tělesnými strážci, nemohli se k němu dostat přímo, a proto vše předali jeho ochrance. Po chvíli vyšel jeden ze strážců ze šatny se slovy: „Michael je totálně nadšený! Už 10 minut si čte vaše knihy. To se ještě nikdy nestalo! Je stále tak zaneprázdněný!“

Michael Jackson chtěl bezpodmínečně vidět oddané a tak za ním šla jedna přítelkyně Kršny. Měla však takovou trému, že nebyla schopna slova. Byla ještě velice mladá v duchovním životě. Jackson jí řekl, že se mu velice líbí tyto knihy a že když je v Americe poblíž nějakého našeho chrámu, nechává si nosit prasádam z Kršnovy kuchyně.

Později napsal děkovný dopis: „...Obzvláště se mi líbí obrázek Rádhy a Kršny. Nemohli byste namalovat obraz, kde by místo Kršnovy hlavy byla moje hlava?...“ Tak jsme ho museli informovat, že Kršna je Kršna a že podmíněná duše Michaela Jacksona je podmíněná duše. Ale už je na cestě a my se těšíme na Haré Kršna hit od Michaela Jacksona.

ZAJÍMAVOSTI

Kázání ve válce

(Vypráví Sačinandana Swami)

V červnu roku 1991 jsme pořádali malý festival v Ljubljani. Ale přesně ten den vyhlásilo Slovinsko nezávislost. Hala, ve které jsme byli, se nacházela hned vedle budovy ministerstva informací. Vyprávěl jsem zrovna příběh z Mahábháraty, ve kterém se neznámý hlas ptá krále Judhišthiry: „Co je nejužasnější věcí na světě?“ Král odpověděl: „Nejužasnější je, že stále kolem sebe vidíme smrt, a myslíme si, že sami nezemřeme.“ Když jsme se zrovna zabývali vážnými otázkami, zaslechli jsme helikoptéru, jak přelétá nad sousední budovou. Vzápětí byly slyšet výbuchy a vysypalo se několik okenních tabulí. Kdosi v sále vykřikl a nastala panika.

Vyzval jsem všechny, aby se schovali pod jeviště, kde budou chráněni před střepinami. Po půl hodině ustaly výbuchy, ale stále bylo poblíž slyšet dělostřelbu. Pokračoval jsem v kázání a pak zpíval Džaja Rádha Mádhava. Zdálo se, že to lidi uklidnilo.

Potom přišlo šest diváků s tím, že se chtějí stát oddanými. Řekli mi, že na ně velmi zapůsobilo, jak oddaní byli klidní v nervy drásající situaci. Dělostřelba pokračovala, ještě když lidé odcházeli.

Jugoslávskou armádu ovládali převážně Srbové, kteří byli proti vyhlášení slovinské nezávislosti. Na druhý den jsme měli opravdu problémy, protože Slovinci zablokovali cesty, aby zastavili nastupující armádu. Nemohli jsme jet vůbec nikam a byli jsme přímo uprostřed války! Museli jsme požádat německé a rakouské konzuláty o pomoc, abychom mohli opustit zemi vlakem transportujícím auta. To byl jediný způsob, jak se odtud dostat.

Když jsme přijeli do Rakouska, zjistili jsme, že jsme první, kdo se dostali z Ljubljany a na nádraží nás čekala armáda novinářů a lidí od televize. Řekl jsem jim: „Mám pro vás nejlepší příběh.“ Shlukli se kolem mne a tak jsem dopodrobna vyprávěl, co jsme zažili - a navíc trochu filozofie.

Kršna vždy zařídí vhodnou příležitost pro své kazatele.

Světélka v Sarajevu

My, kdo zde žijeme, to chápeme jako Kršnovu milost, neboť nám dává šanci se očistit rýžákem, ocelovým kartáčem. Jací jsme asi byli budížkníčkové, když si zasluhujeme takovou karmu.

Často to považujeme za devaté peklo a opravdu obdivujeme ty, kteří mají stále nějaké iluze o hmotném světě - nebudete tomu věřit, ale pořád se jich několik najde.

Je neuvěřitelné, co člověk může zakoušet, ale všechny ty hrozné věci jsou u nás běžné - když jsme dali prasádam zraněnému vojákovu, dozvěděli jsme se, že mu včera zabili kamaráda (a to je jeden, pouhá kapka v oceánu dalších případů); v nemocnicích je mnoho sedmi, deseti a jedenáctiletých znásilněných dívek - některé jsou těhotné - a mladí muži a ženy s amputovanými končetinami.

Nevím, co říci starším, které potkávám v temnotě (uprostřed dne), zmrzlé, hladové, beznadějně a vyprahlé. Milostí Kršny chápeme, že i malý kousek jídla, který rozdáme, sladkost, kniha, to vše jsou malá světýlka v boji s nekonečnou temnotou - jenom kdyby nás bylo víc! Temnota je teď tak hluboká a beznadějná a my, co jsme tu zůstali, se bojíme o to světýlko v srdci - nemůžeme být lhostejní ani na okamžik - i když se to občas stává - ale přesto všechno jsme zrealizovali, že Kršna chrání své oddané. Když chodíme po nemocnicích, vidíme, jak se lidem rozzáří obličej, když je zdravíme Haré Kršna! Předějte, prosím, naše pozdravy všem oddaným a pokorně vás prosíme o požehnání, abychom to všechno vydrželi.

Vaše služebnice ve službě Kršnovi bhaktin Jadranka

OSLÍ MYŠLENÍ

Jednou se lev zvaný Nepřemožitelný zranil na lovu a tak zeslábl, že nebyl schopen ulovit žádné další zvíře. Jeho ministr šakal Sikmoouško ho po několika dnech s kručícím břichem prosil o přijetí:

Sikmoouško: Jeho Výsosti, ó králi zvířat, prosím dovol svému nejponiženějšímu služebníku říci pár slov. Jeho Výsosti, když neprovedete brzy jeden ze svých slavných hrdinských činů, oba bídně zemřeme hladu.

Nepřemožitelný: Já vím, ó Sikmoouško. Jsem ještě hladovější než ty. Mé rány se již skoro zacelily a nyní mě zkrášlují jizvy, na které jsem velice hrdý. Ale dlouho jsem již nejedl a jsem tak slabý, že nemohu dohonit žádné zvíře. Pouze, kdyby sem nějaké přišlo, mohl bych je skolit.

Šakal dostal nápad a odešel. Brzy dorazil ke vsi, kde stál přivázaný osel a žral seno.

Sikmoouško: O nejlepší mezi Visacími uchy. Den co den taháš náklady pro svého pána. Někdy tě tak naloží, že je z tebe vidět pouze tvá ušlechtilá hlava a štíhlé nohy a večer ti za to nedá víc než trochu suché trávy. Pojď přece se mnou, se svým přítelem Sikmoouškem. Dokáží jednoduše překousat tvá pouta a dovést tě na pěkné místo v lese, kde se můžeš pokojně pást celý den.

Osel Visací ucho byl znechucený, rozčuchaný a vysílený. Protože dostával pouze starou trávu, břicho se mu nafouklo a viselo mu až ke kolenům. Jeden řezák mu chyběl. Vykopla mu ho jedna oslice, s kterou se chtěl pářit. Od té doby, když chtěl říci „S“, vyslovil jen šišlavé „F“.

Visací ucho: Ty mluvíš ftejně jako ten legrafní mnich, který tu byl nedávno. Neměl vláfy, ale vzadu na hlavě měl oří olí ofáfek. Ten ale vypadal, k uhýkání. (Visací ucho přehnaně a uměle zahýkal.) Rekl mi: „Zanech těchto nefylných hřífností. Pouze tě tu vykofitují. Cerfivá tráva roste přeci vfude. Jednoduše ťe odevzdej Krfnovi, On ťe už o tebe poftará.“ Taková blbofť! Určifě nedohlédne dál než k mé kupce fena. Ale já přece nejfem tak hloupý.

Sikmoouško (zašťekal v nejvyšších tónech): Znamenitě řečeno, můj příteli. Tvé smysly jsou úžasně bystré. Tebe bychom potřebovali. Pojď se mnou do západního lesa, kde je spousta příjemných hájů a potoků, které osvěží tvé smysly.

Visací ucho: Ty to fnaď nemáf v hlavě vpořádku. Co fi budou o mně myflet ofatni? Můžu být rád, že nejfem nezaměfťnaný. Vfechna tráva pochází od mého pána, bez něj bych umřel hladu. A co by bylo f mým duchodem, mým zabezpečením? Za pět let budu tahač nadměrných nákladů a za dvacet let půjdu do penze. A potom povedu krásný život. Kvůli tomu již nyní pracuji tak tvrdě. Toho ťe nikdy nemohu vzdát. Ty blázniš, raději zmiz!

Sikmoouško: Ó přirozeně, samozřejmě, Vaše Excelence, pane Visací ucho, jistě si můžete vždy dělat cokoli se vám zlíbí. A jak mohu porozumět z vašich slov, preferujete váš vysoce postavený životní styl. S vaším dovolením bych odešel a vyřídil širokobokým mladým oslicím, které vás v lese toužebně očekávají, že bohužel nemůžete přijít, protože...

Visací ucho (zatáhl břicho a vodorovně nastrážil uši): Co to říkáš, příteli? Tam jsou oflice? Proč jsi mi to hned nerekla? Famozně jdu hned f tebou.

Poté vedl Sikmoouško Visací ucho přímo ke lvu Nepřemožitelnému, který však právě dřímá. Když se po nějaké chvíli probudil a spatřil osla za keřem, byl tak překvapen, že ohromným skokem vyrazil na osla. Ve své lovecké vášni zařval nedbaje své kořisti. V panické hrůze Visací ucho odcválal těsně následován řvoucím lvem, který však vzhledem ke svému zranění nebyl schopen osla dostihnout.

Nepřemožitelný: Strašně mě to mrzí, ale všechno se událo tak náhle. Teď budeme muset bídně zemřít hladu.

Sikmoouško: Ale ne, Vaše Výsosti, nedělejte si prosím starosti. Jednoduše osla znovu nalákám.

Nepřemožitelný: Ale jak se ti to podaří? Vždyť mě viděl a slyšel, ten se určitě již nikdy nevrátí.

Sikmoouško se usmíval a pln důvěry odešel, protože věděl, že inteligence těch, jež lpí na smyslovém požitku, je zcela zmatená. Když nakonec dostihl Visací ucho, skoro od něj dostal kopanec.

Visací ucho: No to byla věc. Ftraflivé. Obrovský lev f otevřenou hubou, oftrými zuby a krvavými očima mě chtěl fníft. Jeřťe ťe klepu, když jen pomyslím na ten řev.

Sikmoouško: Ne, ne, to nebyl lev. To byla temperamentní mladá oslice, která k tobě přívětivě přiskočila...

A Sikmoouško se jal popisovat oslici ve stále lepších barvách. Tato představa byla pro Visací ucho tak přitažlivá, že časem tomu začal jednoduše věřit a zapomněl na strašlivého lva. A tak se skutečně znovu vydal se šakalem do lesa - a co následovalo, si může každý domyslet...

Všichni jsme již mnohokrát poznali krutou povahu hmotné přírody. Kdo to zapomněl, může navštívit nemocnici, jatka nebo jen nahlédnout do novin. Nelze slepě přejít tento aspekt našeho bytí, ale zároveň není nutné žít ve strachu a hrůze. Prostřednictvím duchovního poznání lze rozpoznat pasti máji, iluzorní energie, a tak se konečně vrátit zpátky domů, zpátky k Bohu.

Vegetariánský koutek

Překvapení z květáku a brambor

Gobhi alu bhaji

500 g brambor
středně velký květák (asi 1 kg)
1 čl indického kmínu
1/4 čl mletého černého pepře
1/8 čl čili
1/2 čl kurkumy
1 čl soli
250 ml jogurtu nebo kysané smetany
petrželová nať
ghí či olej na smažení

Brambory oloupejte a nakrájejte na 6 mm silné plátky, opláchněte studenou vodou a osušte v utěrce. Květák rozkrájejte na růžičky. Postupně brambory a květák pomalu smažte do zlatova ponořené v ghí či oleji (8-10 min, 190 stupňů C). Osmaženou zeleninu můžete vložit do vyhřáté trouby, aby nevychladla, než vše dosmažíte.

Na sucho opražte do hněda indický kmín a spolu s ostatním kořením a solí vmíchejte do osmažené zeleniny. Krátce před podáváním vše smíchejte s jogurtem či kysanou smetanou a posypejte nasekanou petrželovou natí.

Poznámka: Jogurt či smetana vytvoří hustou omáčku na křupavé zelenině a proto se toto jídlo musí ihned podávat. Později či při ohřívání zelenina absorbuje omáčku a jídlo bude suché.

Doba přípravy: 35 min

Bhaktin Jana o vegetariánství

Při kázání se často setkáváme s lidmi, kteří projevují zájem o vegetariánství. Mají však zkreslený náhled a většinou se ani nevyznají ve všech směrech vegetariánství, které se u nás nyní provozují. Často si také myslí, že pokud by se chtěli stát vegetariány, museli by strávit dlouhé hodiny sháněním surovin a jejich přípravou v kuchyni. Vesměš přetrvává názor, že vegetariánská strava je jednotvárná a chuťově řadná. Jsou proto mile překvapení, když ochutnají něco z indické kuchyně.

I naše cesta k této kuchyni byla stejně nelehká a dlouhá asi jako u většiny z vás. Piši to právě proto, abyste se vyvarovali stejných omylů jako my.

Před deseti lety jsme začali s hathá-jógou a ta nás přivedla i k makrobiotice, kterou jsme začali tvrdě provozovat. Tehdy, v době temna, jak jistě všichni dobře víte,

neexistovala jiná potrava než „knedlo, zelo...“ a tak nebylo ani nic jiného k sehnání. Tak se náplní našeho volného času stala honba za pšenicí, sójou, rýží natural, mořskou solí a řasami. Jezdili jsme dokonce až za hranice našeho státu. Mléko, máslo, cukr, sůl, bílá mouka a většina koření se pro nás staly hrozbou. Všichni naši přátelé, známí, včetně našich rodičů, s nýmým úžasem, někdy i odporem, sledovali, jak nám v miskách klíčí a bobtná obilí a luštěniny. Pokud přesto ochutnali něco z našeho jídelníčku, přestali nás při nejlepším navštěvovat v době oběda. Jedné mé kolegyni chcipla andulka a ona nám nabízela ptačí zob, který jí zbyl, se slovy, že nám se určitě bude hodit. Mouku na chléb a buchty jsme dvě hodiny mleli na starém ručním kávomlýnku. Zeleninu jsme krájeli přesně tak, aby odpovídala principu jin a

jang. Potravu jsme pociťově přezvykovali. Jinými slovy jsme žili pro jídlo. Takto jsme na sobě tvrdě pracovali nějakou dobu a potom to vždy skončilo stejně: v cukrárně! Sešli jsme se tam téměř vždy se všemi makrobiotiky z města. Každý jsme vypili litr kakaa, snědli kila dortů a čokolády. A opět jsme se rozešli tvrdě makrobioticky. Po roce jsme se z měs- ta přestěhovali do malé obce, abychom měli klid na jógu a meditaci a mohli si sami pěstovat nezávadnou zeleninu. A jednou před námi vyvstala otázka: Jaký má smysl mít pěkné a zdravé tělo, které si má upírat chutnou potravu a ve skutečnosti země stejně jako ta ostatní?! A tehdy se nám do rukou dostala brožurka *Góráksja a vege- tariánství*, ze které jsme se dozvěděli odpověď na naši otázku. Ale váhali jsme a nedůvěřovali. Hlavně já, protože v rodinách vaří žena, a tak vše zůstalo při starém.

Na začátku roku 1990 jsme se poprvé setkali s oddanými Kršny a tam také ochutnali *prasadam* (jídlo obětované Kršnovi). Zpočátku jsme s úžasem sledovali, jak oddaní používají vše, co makrobiotika zakazovala a naopak nepoužívali to, co doporučovala. Naše vědomosti se hroutily jako domeček z karet. Nejdříve jsme oddaným tvrdili, že jedí velmi nezdravě, ale oni se jen usmívali a vysvětlili nám, že vaří pro Kršnu, a tak je jídlo transcendentální. Co je vhodné pro Kršnu, je dobré i pro nás. Museli jsme nakonec kapitulovat, protože nám *prasadam* velmi chutnalo. Když jsme později sehnali Kršnovu kuchařku a mohli recepty vyzkoušet doma a začali jídlo obětovat Kršnovi, poznali jsme, že tato kuchyně je opravdu zdravá, výživná, ale i praktická, chutná a přináší nám uspokojení. Jak sám Kršna říká v *Bhagavadgítě* 9.26: „Jestliže mi někdo obětuje s láskou a oddaností lístek, květ, ovoce nebo vodu, přijmu to.“ Ve výkladu k tomuto verši dodává Sríla Prabhupáda: „Proto nemůžeme Kršnovi obětovat maso, ryby nebo vejce. Kdyby po těchto věcech toužil, určitě by o ně požádal. Zelenina, obiloviny, ovoce, mléko a voda představují vhodnou lidskou stravu předepsanou samotným Kršnou.“

Na jiném místě v *Bhagavadgítě* (17.8) Kršna říká: „Potrava, která je milá lidem v kvalitě dobra, prodlužuje život, očisťuje existenci a dává sílu, zdraví a uspokojení. Taková výživná potravina je šťavnatá, tučná, zdravá a těší srdce.“

Jak bylo řečeno, vegetariánská strava čistí mysl a mění tím naše vědomí. Dokážeme lépe vnímat duchovní věci.

Zhotovím váleček z tvrdého dřeva
obzvláště vhodný k válení purí a čapátí
v ceně 50,- Kč.
Pavel Slesinger, Lazy 158,
354 91 Lázně Kynžvart

Víme, že je mnoho těch, kteří chtějí začít s vegetariánstvím a proto bychom pro vás rádi vydali vegetariánskou kuchařku. Tedy vázanou knihu nejen s recepty, ale také s informacemi o životosprávě, použití a významu koření a o zdravotnických aspektech vycházejících z Ajurvědy. Kniha bude doplněna barevnými fotografiemi jednotlivých jídel.

Protože Kršna přijme jakékoliv jídlo nabídnuté s láskou a oddaností, tedy nejen jídlo indické, kuchařka bude vycházet z našich klimatických podmínek. Bude se zaměřovat především na kuchyni českou, slovenskou, ale i ruskou a italskou.

Věříme, že se náš záměr zdaří a setká se s vaším ohlasem. Vydání takové knihy je však v dnešní době velmi náročné. Proto vás chceme touto cestou požádat o vaši laskavou pomoc. Pokud znáte dobré a osvědčené recepty, zašlete nám je na níže uvedenou adresu. Můžete nám i pomoci finančním příspěvkem. Urychlíte tak vydání, neboť naše finanční situace nám momentálně dovoluje knihu pouze připravit pro tisk. Děkuji vám za pochopení i pozornost, kterou jste věnovali mému příspěvku a doufám ve vaše nadšení pro novou vegetariánskou kuchařku.

Své nápady, rady, recepty či finanční příspěvky posílejte na naši adresu:

manželé Jana a Mirek Sichmanovi
středisko Náma-hatta
Lazy 161

354 91 Lázně Kynžvart

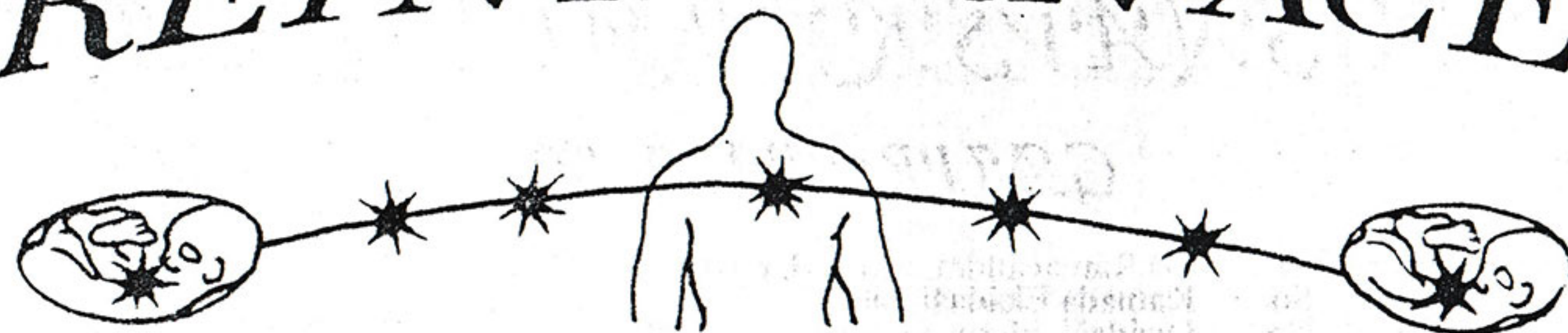
Všechny vás zveme v sobotu 24. dubna ve 14 h do plzeňské UNITARIE (Masarykovo nám. 26), kde pořádáme již 3. setkání přátel hnutí Haré Kršna. V květnu či červnu chystáme den indické kuchyně v Mariánských Lázních. Zájemci o přesný termín a místo konání mohou poslat korespondenční lístek se známkou na naši adresu.

Rádi bychom vás také pozvali i na celý víkend. Můžeme vám nabídnout čtení z písem, zpívání, Kršny si vědomě video a nedělní program s hostinou. Můžeme pro vás uspořádat i kurs vaření. Vlakové a autobusové spojení je do Lázní Kynžvart a odtud 7 km pěšky na Lazy. Nebo do Mariánských Lázní a autobusem do obce Kladská, odkud to jsou 4 km na Lazy. S sebou si vezměte spací pytel a ohlašte se prosím předem písemně. I pro rodiny s dětmi jsou u nás vhodné podmínky.

Poznámka redakce:

Než jsme stačili uveřejnit tento příspěvek, bhaktové Sichmanovi obdrželi 25. března zasvěcení od svého duchovního učitele Bhaktivaibhavy Swamiho a tak se bhaktin Jana nyní jmenuje Rádha-sakí déví dásí a její manžel Sjámanandá dás. Blahopřejeme. Hariból!

REINKARNACE

Souhrnná věda o stěhování duše

Rádi bychom začali na pokračování vydávat sérii článků o reinkarnaci, tentokrát souhrnný vědecký důkaz zákonitosti reinkarnace, a to na základě nejstarších spisů, jež pojednávají o tomto tématu — staroindických Véd.

„Pro toho, kdo se narodil, je smrt zcela jistá a ten, kdo zemřel, se zcela jistě narodí.“ (Bhagavadgíta 2.27)

Mnozí badatelé v dnešní době, kdy skončily senzační objevy neznámých oblastí naší planety, se snaží proniknout do možná ještě více fascinujících neprozkoumaných dimenzí lidské psychiky a mystérií života a smrti, o kterých již od nepaměti přemýšleli lidé ve všech kulturních oblastech. Stejně tak i moderní člověk na sklonku druhého tisíciletí opět stojí před jednou z nejstarších otázek, a tak hledání fundamentální odpovědi a názoru patří k nápadným příznakům naší doby.

Věda a reinkarnace

Protože myšlenku reinkarnace považovala západní věda především za pouhou náboženskou víru či pověru, zavrhlí moderní vědci důkladné zkoumání rozsáhlých tezí a důsledků reinkarnace.

Základní problém, který vyvstal již na začátku jejich úsilí, spočívá ve skutečnosti, že věda nebyla dosud schopná vysvětlit fenomén „života“. I když se v předešlých letech uskutečnilo několik pokusů vyložit podstatu a původ života jako biochemickou kombinaci hmoty, nejsou tyto teorie schopné uspokojivě odpovědět na nespočetné otázky, jako např. původ nesčetných životních druhů, vrozené schopnosti či zážitky lidí, kteří prožili klinickou smrt.

Roku 1966 zveřejnil britský molekulární biolog a držitel Nobelovy ceny Francis Crick (*1916), že vědecky lze dokázat, že život není nic víc než komplexní chemická reakce. Také prorokoval, že se v blízké budoucnosti vědě podaří synteticky vytvářet umělé organismy. Dosud se však i přes vysoce vyvinutou technologii a miliardové výdaje nepodařilo dosáhnout v tomto oboru žádných pokroků, které by byly hodné zmínky a mnozí vědci jsou nuceni přiznat, že směla tvrzení Cricka a jiných jsou jen prázdné sliby.

Co se týče nedostatků dosavadních vědeckých metod a pokusů vysvětlit fenomén života, píše maďarsko-americký biochemik a

nositel Nobelovy ceny Albert Szent-Györgyi (*1893):

„Při pátrání po tajemství života jsem skončil u atomů a elektronů, v nichž netkví zcela žádný život. Někde na cestě mi musel život proklouznout mezi prsty. Nyní ve stáří musím jít po stejné cestě zpátky.“ („Biology Today“, Del Mar/California, 1972)

Protože život, jak vysvětluje vědecká věda, není nic fyzikálního ani chemického, neplatí v něm ani matematické zákony, které řídí pohyb neživé hmoty. Přesto však musí existovat nějaké zákony, podle nichž se řídí průběh lidského života a smrti.

Bhagavadgíta popisuje tyto zákonitosti jako vyšší, subtilní přírodní zákony, které připouští i možnost *svobodné vůle*. (Jak později uvidíme, hraje právě svobodná vůle rozhodující roli v učení reinkarnace.)

Je zřejmé, že obvyklé vědecké metody a přístroje nejsou schopné postihnout tyto vyšší přírodní zákony, natož je vysvětlit. Přesto je myslitelné, že nyní po celém světě prováděné parapsychologické experimenty dojdou alespoň k hrubému vysvětlení existence těchto zákonů. Tak je nám stále ještě otevřeno obrovské pole bádání v oboru *psychologie* a *parapsychologie*, jehož prozkoumání nám může pomoci pochopit vědu života.

Bhagavadgíta vysvětluje, že nespočetné živé organismy prokazují *symptomy života* pouze proto, že jsou oduševněle individuální duchovní energetickou částičkou, která se v sanskrtu nazývá *átmá* (doslova: „já“ nebo „duše“). Každé jednotlivé *átmá* se nachází na určitém vývojovém stupni *vědomí*, a podle tohoto vědomí spočívá přechodně v určité biologické podobě, v hmotném těle. Vědomí samo o sobě je inherentní vlastností *átmy*, která proniká celým fyzickým tělem a naplňuje je životní energií:

„Jako jediné Slunce osvětluje celý vesmír, stejně tak živá bytost osvětluje vědomím celé tělo.“ (Bhagavadgíta 13.34)

Současný *druh vědomí* je však podmíněn interakcím *átmy* v těle. Toto hmotné tělo je dvojí povahy: hrubohmotné a jemnohmotné, které budeme podrobně probírat příště.

VAIŠNAVSKÝ KALENDÁŘ

GAURABDA 507

1.4.	Čt	Šrí Rámačandra, příchod, půst do západu Slunce
3.4.	So	Kamada Ekádaší, půst
4.4.	Ne	Dvádaší, přerušení půstu mezi 6:33-7:45
17.4.	So	Varuthini Ekádaší, půst
18.4.	Ne	Dvádaší, přerušení půstu mezi 6:03-10:42
21.4.	St	Gadadhár Pandit, příchod
2.5.	Ne	Mohini Ekádaší, půst
3.5.	Po	Dvádaší, přerušení půstu mezi 5:35-10:31
4.5.	Ut	Džajananda Prabhu, odchod
5.5.	St	Nrsinha Caturdasí, příchod Šrí Nrsinhadéva, půst do setmění
17.5.	Po	Apara Ekádaší, půst
18.5.	Ut	Dvádaší, přerušení půstu mezi 5:12-10:23
31.5.	Po	Pandava Nirdžala Ekádaší, úplný půst (i bez vody, pokud jsme během roku nedodrželi nějaké Ekádaší)
1.6.	Út	Dvádaší, přerušení půstu mezi 5:09-10:19
15.6.	Ut	Jógini Ekádaší, půst
16.6.	St	Dvádaší, přerušení půstu mezi 9:16-10:19

PROGRAMY PRO VEŘEJNOST

1.4.	Čt	Kršnúv Dvůr	či Praha - Modřany, den zjevení Šrí Rámačandry
2.4.	Pá	Pardubice	přednáška od 17 h v kinosále SOUE, Do nového 1131 (Na Židově, autobus č. 9, trolejbus č. 5)
4.4.	Ne	Jeseník	přednáška a tradiční nedělní hostina od 14 h v klubovně sportovní haly (ulice Dukelská)
10.4.	So	Děčín	přednáška od 13 h v Jóga-clubu (Plzeňská, u zadního vchodu do obchodního domu Korál)
24.4.	So	Plzeň	přednáška od 14 h v UNITÁRII, Masarykovo nám. 26
5.5.	St	Kršnúv Dvůr	či Praha - Modřany, den zjevení Šrí Nrsinhadévy

STŘEDISKA HNUTÍ HARÉ KRŠNA

ISKCON
Na Blanseku 740/24
142 00 Praha 4 - Modřany
tel.: (02) 40 25 106

Vegetariánský klub u Góvindy
180 00 Praha 8, Na hrázi 5
tel.: (02) 68 37 226

Ekologická farma Kršnúv Dvůr
257 28 Chotýšany

Středisko Náma-hatta Lazy 161
354 91 Lázně Kynžvart

Haré Kršna Centrum
625 00 Brno, Příčky 8

Upozornění

Nezapomeňte, prosím, na předplatné Kršnova zpravodaje. Na zbývajících 5 čísel v tomto roce činí předplatné 50,- Kč (5,- výtisk + 5,- poštovné).

Příložený nabídkový list můžete podle svých schopností rozmnožit a rozdat přátelům či na veřejných místech (knihovny, čekárny, pošty,...). Děkujeme.

Kršnúv zpravodaj je dvouměsíčník pro přátele a oddané Kršny

Vydává a rozšiřuje Zásilková služba hnutí Haré Kršna, Kršnúv Dvůr, 257 28 Chotýšany

Hare Kṛṣṇa Hare Kṛṣṇa Kṛṣṇa Kṛṣṇa Hare Hare Hare Rāma Hare Rāma Rāma Rāma Hare Hare